

EDITORIAL

ETNOGRAFICKÉ ODDĚLENÍ NÁRODNÍHO MUZEA A STODVACÁTÉ VÝROČÍ NÁRODOPISNÉ VÝSTAVY ČESKOSLOVANSKÉ

Více než stoletá historie nejprve samostatného Národopisného muzea, dnes Etnografického oddělení Národního muzea, nás u příležitosti 120. výročí *Národopisné výstavy československé* a 10. výročí znovuotevření zrekonstruované budovy, vede k zamyšlení nad vývojem Etnografického oddělení Národopisného muzea a jeho sbírek v průběhu dějin. Právě tomuto tématu je věnováno celé číslo tohoto sborníku. Rozsah sbírky vzniklé z materiálů Národopisné výstavy v současnosti obsahuje přes dvě stě tisíc sbírkových předmětů, nejen z Čech, Moravy, ale také ze slovanských zemí a dalších regionů Evropy.

Základem dnešních národopisných sbírek bylo původně několik fondů vycházející ze sbírkové činnosti devatenáctého století (Náprstkova sbírka českého a slovanského národopisu, sbírka Muzea Království českého a Národopisného muzea československého). Avšak vzhledem k formátu sborníku mohla být vybrána jen některá témata z historie a současnosti Národopisného muzea.

Úvodní příspěvek Jiřiny Langhammerové *Příběh Musai-onu – Expozice českého národopisu Národního muzea v proměnách času* vychází z autorčiných dlouhodobých zkušeností, kdy v Národopisném (dnes Etnografickém) oddělení Národního muzea působila jako kurátorka textilní sbírky a později se stala vedoucí oddělení. Byla také autorkou nové, moderně pojaté expozice Národopisného muzea, která se slavnostně otevírala po rozsáhlé rekonstrukci v roce 2005. Právem bylo muzeum v roce 2007 ve španělském Alicanti nominováno mezi 10 nejlepších expozic a získalo ocenění Evropského muzea roku. Přesto její studie není zaměřena pouze na problematiku spojenou s obnovou budovy Národopisného muzea – Letohrádku Kinských, ale také na způsob prezentace národopisných sbírek, který zařazuje do širšího kulturně-historického rámce.

Druhý příspěvek Heleny Šenfildové *Návrh na propojení Národopisného muzea Československého s Náprstkovým muzeem z roku 1896* se také vrací do starší historie Národopisného muzea. Ve zmiňovaném roce Lubomír Niederle (první kustod Národopisného muzea) uvažuje o spojení s Náprstkovým muzeem. Ke sloučení jej vedla myšlenka, že společnými silami by se dala snáze postavit budova pro

uložení sbírek Národopisného muzea. Jeho úsilí autorka pečlivě mapuje a dokládá dosud nepublikovanými archiváliemi a porovnává se soudobou literaturou. Vytváří tak jedinečný obraz atmosféry národopisné obce na konci devatenáctého století.

Jan Pohunek ve své studii *Modely lidové architektury z Národopisné výstavy československé* ve sbírkách Etnografického oddělení Národního muzea předkládá detailní přehled fondu modelů lidové architektury, které pocházejí z Národopisné výstavy československé a nacházejí se ve sbírkách Národního muzea. Autor diskutuje původ některých dosud nedostatečně určených předmětů na základě studia originálních archivních pramenů a odborné literatury.

V další studii *Záměr vytvoření Muzea lidové architektury v přírodě v Praze* se autorka Helena Mevaldová zabývá snahou muzejníků, kteří chtěli v blízkosti Letohrádku Kinských založit skanzen. Ve svém článku se zaměřuje zejména na osobnost Drahomíry Stránské, která byla vedoucí Národopisného muzea v době první republiky a která se zasloužila o přestěhování řeckokatolického kostelíka sv. Michala z Medvedovců do Prahy v roce 1929.

Rozsáhle pojatý příspěvek Aleny Voříškové *Lidové obrázky na skle malované ve sbírce lidového umění Etnografického oddělení Národního muzea* se zaměřuje na historii a zhodnocení sbírky, která obsahuje takřka dva tisíce sbírkových předmětů a představuje nejvýznamnější kolekci podmalb ve světovém měřítku. Autorka se mimo jiné také přehledově věnuje technologii malby na skle včetně sklářských technik a charakteristik významných škol. Tím předkládá obraz o vývoji malby na skle v evropském kontextu.

Závěrečná studie Adama Votruby se zabývá *Lidovými písněmi z Říčanska ve sbírce Josefa Jareše*. Autor příspěvku prezentuje dosud neznámou sbírku říčanského učitele Josefa Jareše, která vznikla v souvislosti s přípravami Národopisné výstavy československé. Jde o unikátní rukopis z roku 1895.

Takto tematicky pojaté číslo věnované etnografickému oddělení dokládá bohatost a ojedinelost jeho sbírek a archivních materiálů, které vznikaly obětavou prací našich předchůdců, a za to jim patří velké poděkování.

Petra Červinková

